

Sekce správní
Odbor správy majetku

č.j. 2010/395/420

Výroční zpráva

**Archivu České národní banky
za rok 2009**

Sídlo archivu:

Česká národní banka, Na Příkopě 28, Praha 1, PSČ 115 03
tel. spojení 224 413 707, 224 413 710, 224 412 351, e- mail: archiv@cnb.cz

Pracoviště archivu na pobočkách ČNB:

- České Budějovice, Lannova tř. 1, PSČ 371 35, tel. 387 744 137
- Plzeň, Husova 10, PSČ 305 67, tel. 377 174 331
- Ústí nad Labem, Klášterní 3301/11, PSČ 401 22, tel. 472 709 350
- Hradec Králové, Hořická 1652, PSČ 502 00, tel. 495 711 303
- Brno, Rooseveltova 18, PSČ 601 10, 542 137 208
- Ostrava, Nádražní 4, PSČ 702 00, 596 151 406

Zřizovatel archivu:

Česká národní banka, Na Příkopě 28, Praha 1

Archiv České národní banky je organizačně začleněn do referátu archivních a spisových služeb odboru správy majetku Sekce správní.

Akreditace podle zákona č. 499/2004 Sb.:

Rozhodnutí odboru archivní správy MV ČR o akreditaci archivu č.j. AS-93/1-2005 ze dne 24. dubna 2005.

I. Personální podmínky archivu:**Vedení archivu:**

- ředitel sekce správní
- ředitel odboru správy majetku
- vedoucí referátu archivních a spisových služeb

Počet pracovníků:

ústředí ČNB: 8 pracovníků
 pobočky ČNB: 6 pracovníků (1 pracovník na každé pobočce)

Z celkového počtu 14 zaměstnanců archivu mají 3 pracovníci v ústředí odborné vysokoškolské vzdělání se zaměřením na archivnictví.

Funkční zařazení pracovníků:

Funkční zařazení pracovníků Archivu ČNB je upraveno vnitřním předpisem České národní banky.

II. Celkové množství uložených archiválií

Počet fondů a sbírek: 57

Počet běžných metrů celkem: 6736 bm.

Počet evidenčních jednotek: 56 150

Stupeň zpracovanosti archivních souborů dle evidence PEvA:

- zpracováno – 1926,26 bm – tj. 28,59% (53 archivních fondů)
- nezpracováno – 4810, 11 bm – tj. 71,41% (4 archivní fondy)

Počet archivních pomůcek: 42

Přehled evidenčních údajů k 31.12.2009

Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD (více viz příloha č. 2)

	počet arch. souborů celkem	metráž celkem (bm)	z toho nezpracováno (bm)	z toho zpracováno (bm)	z toho inventarizováno (bm)	počet pomůcek
Archiv ČNB	57	6736,37	4810,11	1926,26	1920,13	42

III. Výběr zpracování a využívání archiválií**1. Výběr archiválií:**

Archiv ČNB provedl v průběhu roku 2009 skartační řízení a vystavil 13 skartačních protokolů pro organizační útvary ČNB. Do fondu České národní banky bylo přijato v ústředí

41 bm dokumentů (405 úložných jednotek) a na pobočkách 2,3 bm archiválií (15 úložných jednotek). Celkem tedy fond Česká národní banka vzrostl o 43,3 bm archivních dokumentů (420 úložných jednotek). Stejně tak na základě skartačního protokolu utajovaných písemností bylo do archivního fondu Státní banky československé přijato 0,2 bm archivních dokumentů.

V průběhu roku 2009 převzal Archiv České národní banky z depotů Moravského zemského archivu archiválie, které zde byly dočasně uloženy. Tyto archivní dokumenty, které dosud představovaly 23 archivních fondů (90,57 bm), byly včleněny do příslušných archivních fondů jednotlivých peněžních ústavů (Poštovní spořitelna, Agrární banka československá, Pražská úvěrní banka, Česká průmyslová banka, Česká banka, Hospodářská úvěrní banka, Banka československých legií) a zároveň byl samostatně ponechán archivní fond Všeobecné peněžní ústředí družstev pro Čechy a Moravu, Brno. Významným přírůstkem Archivu České národní banky pak byly archivní dokumenty České banky Union vztahující se k penzijnímu ústavu této instituce. celkově se jednalo o 36 bm (214 evidenčních jednotek).

Archiv České národní banky dále převzal z Odborné knihovny České národní banky archiválie, které dosud byly uloženy v rámci knihovního fondu České národní banky. Jednalo se celkem o 53 evidenčních jednotek, které byly zařazeny do archivního fondu Národní banky československé, a dále pak 4 evidenční jednotky, jež byly včleněny do archivního fondu Rakousko-uherské banky a nakonec o 1 evidenční jednotku, která se stala součástí fondu Poštovní spořitelna.

Výkony v roce 2009

Výběr archiválií a delimitace archiválií, celkové vnější změny

	Posouzeno celkem (bm)	Celkem vyřazeno		Počet protokolů o výběru § 3. odst. 1 + 2	
		v bm	v %	skartační řízení	mimo skart. řízení
Archiv ČNB	625	581,7	93,07	13	-

2. Zpracování archiválií:

V průběhu roku 2009 pracovníci archivu pokračovali v převodu inventářů archivních fondů do elektronické podoby za použití informačního systému ISAI (modul Pořádání), který byl vyvinut pro Archiv České národní banky firmou Bach, s r.o., Olomouc.

Ve stádiu rozpracovanosti se k 31.12. 2009 nacházejí tyto fondy:

- Živnostenská banka (ŽB)
- Státní banka československá (SBČS)
- Česká národní banka (ČNB)

V průběhu roku 2009 byly doplněny prepisy těchto fondů:

- Národní banka Československá (NBČ) – 5,67 bm
- Česká banka Union (ČBU) – 0,97 bm
- Poštovní spořitelna (PSP) – 0,1 bm

Stupeň stávajícího zpřístupnění archivních souborů v elektronické podobě prostřednictvím Informačního Systému Archivu (ISAI) v modulu Vademecum:

- zpřístupněno – 32,66 % (52 archivních fondů)
- nezpřístupněno – 67,34 % (5 archivní fondy)

Zejména ve druhé polovině roku 2009 pokračoval Archiv České národní banky v lokacích jednotlivých archivních fondů za pomoci Informačního systému archivu ISAI, modul Lokace, do nových depotů vybudovaných v rámci záložního pracoviště České národní banky v Praze na Zličíně.

3. Využívání archiválií:

Badatelská agenda:

V průběhu celého roku 2009 se uskutečnilo v Archivu České národní banky 149 badatelských návštěv, při celkovém počtu 39 badatelů (z toho 5 zahraničních). Průměrná měsíční badatelská návštěvnost tedy činila 12,41 návštěvy. Na jednoho badatele připadají průměrně více než tři badatelské návštěvy. Nejčastějšími badateli v Archivu České národní banky byli studenti vysokých škol, nejčastěji ekonomického a historického směru, vysokoškolské učitelé (nejčastěji VŠE a FFUK) a pracovníci odborných vědeckých pracovišť.

Nejstudovanějšími tématy v archivu České národní banky v roce 2009 byly: měnová politika a tisk bankovek, významné osobnosti československého bankovníctví a jednotlivé československé společnosti. Dále pak byly studovány i otázky obecného hospodářského vývoje a regionálního peněžního trhu.

Vyřízená korespondence:

Archiv ČNB vyřídil v průběhu roku 2009 celkem 72 písemných dotazů (analogových či digitálních). Z toho 11 dotazů se týkalo majetkoprávních otázek, tzv. reklamací. Zbylých 61 se věnovalo poskytnutí informací o historických směnných kursech československé měny a historické problematice (vývoj české a československé měny, vývoj českého a středoevropského bankovníctví).

Řada dotazů klientů je však dále zodpovídána přímo telefonicky nebo i formou osobních konzultací.

Využívání archiválií a provoz badatelen v roce 2009

	počet badatelů	z toho cizinci	badatelské návštěvy	rešerše pro		digitální kopie
				úřední potřebu	soukromou potřebu	
Archiv ČNB	39	5	149	24	48	-

4. Odborné a společenské aktivity archivu:

Pracovníci archivu se zúčastnili vědeckých konferencí a workshopů pořádaných Evropskou asociací pro bankovní a finanční historii – EABH (European Association of Banking and Financial History). Výroční konference Evropské asociace, která se konala 15. – 16. května 2009 v Nikósii pod záštitou Bank of Cyprus, se zabývala významem kritické funkce historie pro finanční sektor (The Critical Function of History in Banking and Finance). Součástí programu výroční konference byl i workshop, který se věnoval otázkám prezentace písemných a hmotných pramenů, které se nacházejí v bankovních institucích (Opening the Vaults: Putting the Bank on Display).

V průběhu roku 2009 získal Archiv České národní banky zastoupení i v jednom z vrcholných orgánů EABH – Academic Advisory Council (AAC), který připravuje vědecký program asociace a koordinuje její odborné projekty. V průběhu roku 2009 se konalo zasedání AAC v Nikósii dne 14. 5. 2009. Archiv ČNB je dále zastoupen i ve sboru koordinátorů iniciativy EABH Corporate Culture Memory Task Force, která se věnuje monitorování finančních archivů v jednotlivých evropských státech. Jednání iniciativy se uskutečnily 16. května 2009 v Nikósii a 29. října 2009 ve Frankfurtu nad Mohanem. V průběhu druhého jednání byla také uskutečněna návštěva Archivu Deutsche Bank.

Mezinárodní spolupráce Archivu České národní banky se uskutečňuje i na půdě Evropské centrální banky. Ve druhé polovině roku 2009 zřídila pracovní skupinu ESCB Information Management Network, jejímž úkolem je prostředkovat komunikaci mezi archiváři, records managery a knihovníky centrálních bank Evropské Unie. Archiv České národní banky je v pracovní skupině zastoupen dvěma pracovníky.

Archiváři České národní banky se aktivně podíleli i na vrcholném setkání archivářů České republiky, které se uskutečnilo ve dnech 4. – 6. května 2009 v Brně. Zde pracovníci archivu prezentovali mezinárodní aktivity Archivu České národní banky. Pracovníci Archivu České národní banky se také společně s informatiky České národní banky zúčastnili 22. září 2009 již tradiční konference věnované problematice dlouhodobého uchování elektronických dokumentů pod názvem „Co po nás zůstane“, tentokrát s podtitulem „Zvládneme prudký nárůst elektronických dokumentů?“, která se konala v Národním archivu v Praze.

Pracovníci Archivu České národní banky se také podílejí na chodu Společnosti pro hospodářské a sociální dějiny. Zaměstnanci se pravidelně účastní jejich valných hromad a

odborných zasedání. Stejně tak se archiváři ČNB účastní i jednání České archivní společnosti a zejména její odborné tematické sekce specializovaných archivů.

V průběhu roku 2009 umožnil Archiv České národní banky návštěvu svých prostor řadě exkurzí. Především na problematiku spisové a archivní péče byla zaměřena exkurze uskutečněná 6. dubna 2009 Ústavem archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Na seznámení se s archivními fondy spravovanými Archivem ČNB se pak naopak zaměřovala exkurze studentů oboru archivnictví Filozofické fakulty Masarykovy Univerzity v Brně, která se uskutečnila 2. dubna 2009.

Stejně tak Archiv České národní banky poskytl konzultace ohledně vedení spisové a archivní služby a zároveň uspořádal exkurze pro archiváře z Rakouské národní banky (Österreichische Nationalbank) a pro pracovníky rakouské Erste Group Bank.

Archiv České národní banky participuje na aktivitách spojených s činností Expozice České národní banky (stálá výstava Lidé a peníze), která seznamuje veřejnost s činností centrální banky státu ČNB. Pro Expozici poskytuje archiv servis v oblasti konzultační činnosti a zapůjčování archiválií.

V souvislosti s výstavou Republika, která byla v roce 2008 uspořádána Národním muzeem, byl i Archiv České národní banky osloven se žádostí o zapůjčení některých svých jedinečných archivních dokumentů. Až do ukončení výstavy v prvním pololetí roku 2009 byly zde vystaveny archivní dokumenty Archivu České národní banky.

5. Publikační činnost:

Příspěvky do odborných periodik a odborné přednášky

studie např.:

Kunert, Jakub: *Mezinárodní aktivity Archivu České národní banky (EABH a AČNB)*. přednáška na konferenci, v tisku.

Kunert, Jakub: *ČNB mezi minulostí a přítomností*. In: *Bankovníctví* 1/2009, Praha 2009, s. 38.

Kunert, Jakub: *Central Banking in the Czech Lands*. In: *EABH Bulletin* 1/2009. Frankfurt am Main 2009. p. 72 - 73

6. Odkaz na webové stránky archivu:

http://www.cnb.cz/cz/archiv_cnb/

e-mailová adresa Archivu České národní banky

archiv@cnb.cz

IV. Stav archiválií

Vzhledem k tomu, že archivní fondy Archivu České národní banky jsou v současné době uloženy v nově zbudovaných archivních depotech, které plně splňují požadavky pro uložení archiválií, je fyzický stav spravovaných archivních fondů dobrý a nedochází k jejich dalšímu poškozování. K částečnému poškození šesti fondů (příloha č. 2) došlo ještě před jejich novým uložením v rekonstruovaných archivních depotech budov poboček České národní banky.

V. Konzervace a restaurování archiválií

Archiv České národní banky nemá vlastní konzervátorskou dílnu. Pokud by byl nutný u spravovaných archiválií konzervátorský nebo restaurátorský zásah, byly by na tyto práce archivem nárokovány finanční prostředky z rozpočtu České národní banky.

V Praze 8. ledna 2009

Ing. Zdeněk Virius, v.r.
ředitel sekce správní

Ing. Michael Šatra, v.r.
ředitel odboru správy majetku

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 1: Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

Archiv		Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem			počet	počet	počet
		počet	metráž [bm]	metráž [%]	počet	metráž [bm]	metráž [%]			
1	2	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10	
610000100 - Archiv České národní banky	N:	19	4810,11	71,41	19	4810,11	71,41	nepoškozeno:	51	42
	Z:	37	1926,26	28,59	37	1926,26	28,59	poškozeno:	6	
	I:	37	1920,13	28,50	37	1920,13	28,50	nezjištěno:	0	
	Σ:	57	6736,37		57	6736,37				
<i>Dílčí souhrn oblasti 0:</i>	N:	19	4810,11	71,41	19	4810,11	71,41	nepoškozeno:	51	42
	Z:	37	1926,26	28,59	37	1926,26	28,59	poškozeno:	6	
	I:	37	1920,13	28,50	37	1920,13	28,50	nezjištěno:	0	
	Σ:	57	6736,37		57	6736,37				
Souhrn	2	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10	
	N:	19	4810,11	71,41	19	4810,11	71,41	nepoškozeno:	51	42
	Z:	37	1926,26	28,59	37	1926,26	28,59	poškozeno:	6	
	I:	37	1920,13	28,50	37	1920,13	28,50	nezjištěno:	0	
Σ:	57	6736,37		57	6736,37					

Legenda: * N: [počet] ... archivní soubory s 95% nezpracované metráže
 Z: [počet] ... archivní soubory s 95% zpracované metráže
 I: [počet] ... archivní soubory s 95% inventarizované metráže
 Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (≠N:+Z:)
 ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž
 Z: [bm] ... zpracovaná metráž
 I: [bm] ... inventarizovaná metráž
 Σ: [bm] ... celková metráž archivních souborů (=N:+Z:)

*** Vykazované ... archivní soubory se evidenčním statutem 1, 2 nebo 3
 **** [%] ... vzhledem k celkové metráži

Číselník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

Archiv: Číslo: Zkrácený název archivního souboru: **Metráž (vše bm):** N: Z: I: **Zkrácený časový rozsah:**

Charakter poškození: 1 - křehký, lámavý					
	610000100 Archiv ČNB				
53	Jihočeská banka v Táboře, společnost s ručením omezeným	0,38	0,00	0,00	1914 - 1923
54	Bruselská průmyslová obchodní a pozemková společnost	2,48	0,00	0,00	1794 - 1934
P: 2	Mezisoučet 1 - křehký, lámavý:	2,86	0,00	0,00	Σ: 2,86

Charakter poškození: 2 - trhliny, přelomení					
	610000100 Archiv ČNB				
3	Rakousko-uherská banka	0,00	1,24	1,24	1818 - 1927
57	Táborský úvěrní ústav, peněžní společnost s ručením	0,33	0,00	0,00	1910 - 1937
58	Deutsche Landbank, filiálka Kaplice	0,41	0,00	0,00	1918 - 1937
P: 3	Mezisoučet 2 - trhliny, přelomení:	0,74	1,24	1,24	Σ: 1,98

Charakter poškození: 11 - poškozený prachem					
	610000100 Archiv ČNB				
51	Plzeňská banka v Plzni	27,37	0,00	0,00	1910 - 1948
54	Bruselská průmyslová obchodní a pozemková společnost	2,48	0,00	0,00	1794 - 1934
P: 2	Mezisoučet 11 - poškozený prachem:	29,85	0,00	0,00	Σ: 29,85

Celkový součet: P: 7 N: 33,45 Z: 1,24 I: 1,24 Σ: 34,69 bm

Legenda: P - počet přiřazení, N - metráž nezpracovaná; Z - zpracovaná; I - z toho inventarizovaná
Σ - celková metráž